

UCHWAŁA NR / /2019
Rady Miejskiej Leszna
z dnia 21 listopada 2019 r.

w sprawie przyjęcia strategii wdrożenia możliwych, koniecznych i prawnie dopuszczalnych działań dążących do wyeliminowania ze stosowania na terenie miasta Leszna jednorazowych opakowań wykonanych z plastiku
pn. „Leszno wolne od plastiku”

Preambuła

Rada Miejska Leszna mając na względzie dobro przyszłych pokoleń, troskę o środowisko naturalne jak również dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych wyraża wolę opracowania strategii działań, które przyczynią się do wyeliminowania z terenu miasta Leszna jednorazowych opakowań, naczyń i sztucców wykonanych z plastiku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§1.

Przyjmuję się strategię wdrożenia możliwych, koniecznych i prawnie dopuszczalnych działań dążących do wyeliminowania ze stosowania na terenie Miasta Leszna jednorazowych opakowań, naczyń i sztucców wykonanych z plastiku *pn. „Leszno wolne od plastiku.*

§2.

Strategia „Leszno wolne od plastiku” obejmuje działania zmierzające do:

- 1) wyeliminowania w Urzędzie Miasta Leszna z użytku jednorazowych talerzy, sztucców, kubeczków i słomek z plastiku i zastąpienie ich wielorazowymi odpowiednikami,
- 2) promowania spożywania wody z kranu,
- 3) wykorzystania w promocji miasta gadżetów i materiałów, które pochodzą lub podlegają procesowi recyklingu z dążeniem do rezygnacji z gadżetów plastikowych oraz rozważenie wykorzystywania wręczania gadżetów do okazji promowania ekologicznego trybu życia poprzez wręczanie bawełnianych toreb, czy kubków termicznych, bidonów na wodę wielokrotnego użytku,
- 4) zrezygnowania z używania plastikowych toreb, siatek i reklamówek,
- 5) korzystanie, w miarę możliwości, z usług dostawców którzy stosują dla swoich produktów inne opakowania niż plastikowe,
- 6) unikania, w miarę możliwości, wykorzystywania folii do pakowania przesyłek.

§3.

1. Strategia „*Leszno wolne od plastiku*” obejmuje działania edukacyjne skierowane do mieszkańców. Szczegółowe elementy edukacji określa załącznik do niniejszej uchwały.
2. Postanowienia strategii powinny być realizowane stopniowo i długofalowo.

§4.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Leszna.

§5.

Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.

Szczegółowe elementy edukacji dedykowane mieszkańcom miasta Leszna w ramach kampanii „#Leszno wolne od plastiku”.

1. Logotyp kampanii „#Leszno wolne od plastiku”.

Podstawowym zadaniem logotypu jest uzyskanie czytelnej i spójnej identyfikacji i wyróżnienie jej spośród logotypów dostępnych w przestrzeni społecznej. Logotyp wykorzystywany będzie w materiałach promocyjnych, które jednocześnie będą ekologiczną alternatywą dla jednorazowego plastiku. Dobrym przykładem są bawełniane torby na zakupy, kubki termiczne, bidony na wodę etc.

2. Infografika

Informacja graficzna przedstawia w prosty i zrozumiały dla odbiorcy sposób alternatywy dla plastiku. Proponuje gotowe rozwiązania dla osób, które chcą zmienić swoje złe nawyki na bardziej przyjazne środowisku. Infografika została stworzona w celu edukowania odbiorców. Ujęcia graficzne są bardzo lubiane przez użytkowników – angażują 80% bardziej niż tekst. Internauci czytają infografiki 30 razy chętniej niż artykuły. Opisywanie obrazami upraszcza przekaz. Stworzenie materiału atrakcyjnego wizualnie dla grupy docelowej przyciąga jej uwagę i zachęca do zapoznania się z informacją.

3. Zalecenia kierowane do placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe).

Społeczność przedszkolna i szkolna jest doskonałym miejscem do wdrażania propozycji i rozwiązań, które niesie ze sobą kampania „#Leszno wolne od plastiku”. Jest to doskonałe miejsce zarówno ze względu na ilość odbiorców ale również ze względu na obecność kadry pedagogicznej, której obecność gwarantuje rzetelną realizację głównej idei kampanii tj. ograniczenia jednorazowego plastiku.

Poniżej treść zaleceń, które zostaną przesłane do leszczyńskich jednostek oświatowych:

- 1. Plastikowe i/lub styropianowe pojemniki, naczynia, kubki, sztućce i słomki wykorzystywane w szkole powinny być, w miarę możliwości, **zastępowane produktami wielokrotnego użytku wykonanymi m.in. ze szkła, metalu, papieru lub tworzyw biodegradowalnych** (np. wyprodukowanych z papieru, drewna lub jadalnych otrębów). Dotyczy to pracy stołówek szkolnych i usług cateringowych realizowanych na potrzeby zebrań, konferencji i wydarzeń organizowanych przez Państwa placówki. W przypadku posiłków dostarczanych do szkół dla uczniów rekomenduje się wybór takich firm cateringowych, które stosują naczynia wielokrotnego użytku.*
- 2. Zachęcam do rezygnacji z plastikowych, jednorazowych szczoteczek.*
- 3. Wodę podawaną w plastikowych butelkach można **zastąpić wodą z kranu w szklanych dzbankach lub butelkach wielorazowego użytku** (np. zwrotnych szklanych). Informacje na temat walorów picia leszczyńskiej kranówki można znaleźć na stronie kampanii: <http://www.mpwik-leszno.pl/index.php/csr/kampanie-informacyjne/999-pijemy-leszczynska-kranowke>*
- 4. W sklepikach szkolnych codziennie pakuje się kanapki w woreczki foliowe, jakie można zastąpić np. papierową torebką lub pudełkiem, które ma ze sobą uczeń. Napoje zimne sprzedawane są w plastikowych butelkach, a gorące w kubkach styropianowych. Na te kwestie można zwrócić uwagę w umowie najmu na prowadzenie sklepiku szkolnego.*
- 5. Zachęcam do realizowania na co dzień proekologicznych inicjatyw edukacyjnych promujących wśród uczniów ograniczanie zużycia plastiku i segregację odpadów, np. konkursów (które mogą dotyczyć chociażby pomysłów uczniów na ograniczenie plastiku w szkole i w domu czy też obliczania ilości odpadów z tworzyw sztucznych – w tym przypadku można skorzystać z internetowego kalkulatora plastikowych odpadów), wspólnego przygotowywania eko-posiłków, w ramach którego szkoły są wyposażane w*

- pojemniki do segregacji odpadów oraz materiały dydaktyczne, a nauczyciele mogą brać udział w specjalistycznych szkoleniach. Ciekawe materiały edukacyjne do wykorzystania przez Państwa można znaleźć także na stronie prowadzonej przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”: www.ekokalendarz.pl/pakiety-edukacyjne.*
- 6. Zastępujemy kupowanie na potrzeby zajęć przedmiotów z tworzyw sztucznych (takich jak plastikowe słomki, patyczki) materiałami naturalnymi, które nie szkodzą otaczającemu nas środowisku. Z kolei kubeczek na wodę podczas malowania farbami można zastąpić szklanym słoikiem. Proponujemy „kreatywny recykling” wykorzystujący ponownie na pozór już niepotrzebne odpady.*
 - 7. Przy okazji wspominam także o ograniczeniu zużycia papieru – drukowaniu tylko naprawdę niezbędnych dokumentów, zmniejszaniu czcionki lub marginesów wydruku, druku dwustronnym, ograniczaniu kserowania. W miarę możliwości warto także kupować do drukarek i kserokopiarek ekologiczny papier makulaturowy.*
 - 8. Kluczowa jest współpraca z rodzicami i opiekunami oraz dotarcie do nich z informacjami dotyczącymi konieczności ograniczania zużycia plastiku w życiu codziennym. Rodzice wraz ze swoimi dziećmi mają realny wpływ na ilość zużywanego plastiku kupując dzieciom np. torby ekologiczne zamiast plastikowych worków, pakując śniadania w pudełka śniadaniowe wielokrotnego użytku. Tego typu pomysły w szkole można zebrać w program lub konkurs „Zero plastiku w plecaku”.*
 - 9. Świetną inicjatywą są organizowane kiermasze książek, promujące wśród uczniów kupowanie używanych lektur i publikacji.*

Liczę, że opracowane przez nas rekomendacje okażą się pomocne, sądzę jednak, że znacznie więcej ciekawych proekologicznych pomysłów pojawi się w Państwa jednostkach

Z góry dziękuję za zaangażowanie.

4. Zalecenia kierowane do jednostek i zakładów budżetowych, spółek komunalnych z udziałem miasta.

Dla zachowania ciągłości zmian zapoczątkowanych w Urzędzie Miasta Leszna tj, wyeliminowania bądź ograniczenia jednorazowego plastiku przesłane zostaną zalecenia do jednostek i zakładów budżetowych oraz spółek komunalnych z udziałem miasta.

- 1. Plastikowe i/lub styropianowe pojemniki, naczynia, kubki, sztućce i słomki wykorzystywane w jednostce powinny być, w miarę możliwości, **zastępowane produktami wielokrotnego użytku wykonanymi m.in. ze szkła, metalu, papieru lub tworzyw biodegradowalnych** (np. wyprodukowanych z papieru, drewna lub jadalnych otrębów). Dotyczy to również usług cateringowych realizowanych na potrzeby zebrań, konferencji i wydarzeń organizowanych przez Państwa placówki.*
- 2. Wodę podawaną w plastikowych butelkach można **zastąpić wodą z kranu w szklanych dzbankach lub butelkach wielorazowego użytku** (np. zwrotnych szklanych). Informacje na temat walorów picia leszczyńskiej kranówki można znaleźć na stronie kampanii : <http://www.mpwik-leszno.pl/index.php/csr/kampanie-informacyjne/999-pijemy-leszczyńska-kranowka>*
- 3. Przy okazji wspominam także o ograniczeniu zużycia papieru – drukowaniu tylko naprawdę niezbędnych dokumentów, zmniejszaniu czcionki lub marginesów wydruku, druku dwustronnym, ograniczaniu kserowania. W miarę możliwości warto także kupować do drukarek i kserokopiarek ekologiczny papier makulaturowy.*

Liczę, że opracowane przez nas rekomendacje okażą się pomocne, sądzę jednak, że znacznie więcej ciekawych proekologicznych pomysłów pojawi się w Państwa jednostkach

Z góry dziękuję za zaangażowanie.

5. Mobilna instalacja śmieciowa

Instalacja śmieciowa, przygotowana została przez Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. z siedzibą w Lesznie, po raz pierwszy została zaprezentowana w marcu 2019 roku w Parku Jonstona. Instalacja ma charakter edukacyjny - uświadamia mieszkańcom, ile w Lesznie każdego dnia przybywa śmieci, a także jak wielka jest różnica w jakości pomiędzy plastikiem segregowanym a niesegregowanym.

Instalacja będzie pojawiać się na terenie miasta Leszna, w różnych lokalizacjach (zgodnie ze wskazówkami Wydziału Architektury, Planowania Przestrzennego i Budownictwa Urzędu Miasta Leszna).

6. Akcja pn.: „Plastik oddajesz, sadzonkę dostajesz !”

Akcja społeczna polegająca na wymianie plastikowych butelek na sadzonki drzewek. Celem akcji jest zachęta mieszkańców do segregacji odpadów. Liczymy, że zaoferowanie w zamian za odpady sadzonki będą wstępem do zmian nawyków mieszkańców Leszna. Pierwsza edycja wydarzenia miała miejsce we wrześniu 2019 r. przyniosła niespodziewane rezultaty - w 25 minut udało się rozdać 300 sadzonek.

7. Pijemy leszczyńską kranówkę

Celem kampanii jest zachęcenie mieszkańców do picia leszczyńskiej kranówki.

Niechęć do picia kranówki wiąże się ze stereotypami. Dlatego tak ważne jest przedstawianie korzyści płynących z picia kranówki, a dotyczą one sfery:

- Ekonomicznej – woda z kranu jest tańsza. W przypadku wody butelkowanej, 80 % jej kosztu to butelka. Warto zadać sobie pytanie czy warto płacić za coś, czego zaraz się pozbędziemy ?
- Zdrowotnej – woda z kranu jest zdrowsza. Skład mineralny leszczyńskiej kranówki często jest lepszy aniżeli ten dostępny w butelkach. Dodatkowo, woda z kranu, w odróżnieniu od tej butelkowanej, jest wolna od mikrocząsteczek plastiku. Woda jest człowiekowi niezbędna do życia. Dlatego tak istotna jest dbałość o jej jakość. Woda, którą MPWiK Sp. z o.o. dostarcza mieszkańcom zawiera naturalne składniki mineralne, takie jak: wapń, magnez, potas i sód. Są one niezwykle ważne dla zdrowia człowieka, ponieważ ogólnie sterują przemianą materii. Dostarczanie ich w odpowiedniej ilości pomaga w zapobieganiu i leczeniu wielu chorób.

8. Edukacja dzieci i młodzieży

Zgodnie z §6 ust. 1 pkt 13 statutu Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego *Zadaniem Związku jest gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenach gmin uczestników „Związku i w tym celu organy Związku [...] pkt 13) prowadzą działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.”* Realizacja postanowień wspomnianego powyżej zadania odbywa się poprzez edukację dzieci i młodzieży w ramach programu „Kształtowanie świadomości ekologicznej uczniów szkół podstawowych z terenu Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi” dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Podejście człowieka do pojęcia ekologii kształtuje wiele czynników, w tym środowisko, w którym przebywa. W tym środowisku zawiera się także szkoła, nie tylko w kontekście materialnym, rzeczowym, ale także moralnym i metaforycznym. Jeśli dziecko miało szansę zetknąć się z dobrymi zasadami ekologicznymi w dzieciństwie, jeśli rodzice i nauczyciele wpajali w niego ideały życia w zgodzie z naturą, celebrowali zamiłowanie do przyrody, hołubili praktykom ochrony środowiska, najprawdopodobniej to dziecko w dorosłym życiu będzie stosowało i wyznawało proekologiczne wartości. Ekologia będzie kojarzona przez niego ze zjawiskiem naturalnym, sentymentem i bezpieczeństwem – z dzieciństwem. Ekologia w życiu człowieka przybiera wymiar intelektualny, moralny, obyczajowy, prawny i ekonomiczny. Nie ogranicza się wyłącznie do namacalnych czynności, ale obejmuje także wszelkie idee ludzkiego rozwoju w świecie, gdy jednostka często kształtuje światopogląd całej społeczności. Ekologia nie tylko ułatwia rozwój człowieka, ale staje się szkołą bogatszego człowieczeństwa.

Uzasadnienie

Podstawowym narzędziem tworzenia nowej świadomości społecznej, są strategie rozwoju, zbudowane i realizowane w oparciu o partnerstwo różnych sektorów życia społecznego, gospodarczego i politycznego. Przesłanką ich wprowadzania jest zapewnienie przez zrównoważony rozwój wysokiej jakości życia. Zrównoważony rozwój jest więc kluczowym celem strategicznym, którego realizacja powinna sprzyjać równoważeniu wielu sfer jakości życia; dobrobytu, dobrostanu i błogostanu, jako nadrzędnego celu rozwoju w skali indywidualnej i zbiorowej.

W obecnych czasach ekologia to problem i wyzwanie, przed którym nie można uciec. Nie można, bo zagrożenia ekologiczne dotyczą nas coraz częściej, czy tego chcemy czy nie, poprzez zanieczyszczone powietrze, wodę, chemizację żywności, zdegradowane środowisko naturalne, zanikanie bioróżnorodności. Nie można, bo angażowanie się lub ustosunkowanie do zagadnień ekologicznych staje się obecnie naszym moralnym obowiązkiem.

Jeżeli chcemy, aby ludzkość rozwijała się dalej w pożądanym kierunku lub, aby w ogóle przetrwała, każdy z nas powinien mieć świadomość globalnych i lokalnych zagrożeń ekologicznych, źródeł ich powstawania, sposobów likwidacji i przeciwdziałania im, a także powinien umieć ocenić postępowanie własne, społeczności lokalnych oraz władz wszelkiego szczebla w kontekście problemów i zagrożeń ekologicznych. Nie chodzi tu oczywiście o to, aby wszyscy stali się nagle działaczami ekologicznymi. Jest jednak rzeczą niezmiernie ważną, aby każdy z nas wyrobił w sobie pewną wrażliwość, dzięki której będzie mógł na co dzień dokonywać odpowiednich wyborów i kształtować swoje postępowanie, aby każdy miał zakodowane niemal odruchowe zachowania prośrodowiskowe, przeciwdziałające nieświadomej czy wręcz bezmyślnej dewastacji przyrody. Chodzi więc o rozwijanie świadomości ekologicznej.

Świadomość ekologiczna Polaków, jak wynika z doniesień wielu autorów, jest zjawiskiem bardzo złożonym. Do niedawna dominował w niej wyraźnie werbalizm, to znaczy słowne deklaracje na temat potrzeby ochrony środowiska nie poparte jednak konkretnymi działaniami podejmowanymi w tym kierunku. Cechą charakterystyczną był również swego rodzaju „katastrofizm”, to znaczy koncentrowanie się prawie wyłącznie na zagrożeniach ekologicznych, a nie dostrzeganie innych problemów oraz wartości tkwiących w naturze.

Obecnie obserwuje się zmniejszenie liczby osób oceniających zanieczyszczenie środowiska jako realne zagrożenie. Nastąpiło swego rodzaju „oswojenie” zagrożeń ekologicznych.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) „zaspokajanie potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, w tym m.in. sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej”. Przedłożona strategia wdrożenia możliwych, koniecznych i prawnie dopuszczalnych działań dążących do wyeliminowania ze stosowania na terenie miasta Leszna jednorazowych opakowań wykonanych z plastiku pn. „Leszno wolne od plastiku” koncentruje się nie na wizji, lecz jest zbiorem gotowych propozycji wykorzystywanych do edukowania dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta Leszna w kierunku pro - środowiskowych, ekologicznych postaw.

Kluczowe znaczenie w dążeniu do ograniczenia zużycia jednorazowego plastiku ma proponowanie alternatyw, zachęta do zmiany nawyków, ukazywanie zagrożeń jakie niesie ze sobą używanie plastiku.

W kwestii ekologii nikt nie jest w stanie zrobić wszystkiego, ale wszyscy możemy zrobić coś. Zadaniem samorządu jest zaproponowanie i stworzenie okazji to zrobienia tego „coś” co niniejszym proponowana strategia czyni.